

Sygn. akt VI Gz 4/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Anna Harmata**

Protokolant: asyst. sędziego Natalia Oślizło-Doskocz

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: Zakładów (...) S.A. w M.

przeciwko: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu Wydział V Gospodarczy z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt V GC 158/14

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu Wydział V Gospodarczy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych. Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia wskazał, iż stanowisko pozwanego jak i dokumenty przedstawione na poparcie niniejszego nie dają podstaw do zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych poprzez uznanie, że pozwany nie jest w stanie ich ponieść. Pozwany nie wykazał przesłanki trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Na wezwanie sądu nie złożył stosownych dokumentów. Wydatki związane z pokryciem kosztów procesu muszą być traktowane co najmniej równorzędnie, a nawet priorytetowo w stosunku do innych wydatków. Posiadanie środków finansowych zapewniających dostęp do sądu jest istotnym składnikiem prowadzenia działalności gospodarczej i osoba prawna powinna być przygotowana do ponoszenia takich kosztów.

Pismem z dnia 12 grudnia 2014 r. pozwany wniósł zażalenie na powyższe postanowienie wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie w całości wniosku pozwanego i zwolnienie od kosztów sądowych w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że przedłożone w sprawie dokumenty w sposób dostateczny obrazują jego kondycję finansową, a zdolność pozwanego do ponoszenia kosztów postępowania jest wyłączona, gdyż nie dysponuje on odpowiednimi środkami pieniężnymi, które mógłby na ten cel przeznaczyć. Zahamowane są także czynności które pozwany mógłby podjąć celem uzyskania właściwych dla uczestniczenia w niniejszej sprawie kwot, poprzez wypracowanie odpowiedniego zysku. Dodatkowo pozwany dołączył do zażalenia wydruk z rachunku bankowego spółki ze wskazaniem salda na dzień 15 grudnia 2014 r. oraz 16 grudnia 2014 r. (k. 124).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa oraz doktryny powyższy przepis nakłada na osobę prawną obowiązek wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez przedstawienie dokumentów, które pozwolą określić jej sytuację majątkową, zaś ich rodzaj zależy od rodzaju i charakteru osoby prawnej ubiegającej się o zwolnienie.

Należy podkreślić, iż w myśl art. 103 w/w ustawy podstawą zwolnienia od kosztów sądowych jest wykazanie braku dostatecznych środków na ich uiszczenie, czego wnioskodawca w niniejszym postępowaniu nie uczynił. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest pismem procesowym, powinien więc zawierać przedstawienie opisu kondycji finansowej wnioskodawcy wraz z dowodami na poparcie przytoczonych okoliczności (art. 126 § 1 pkt 3 k.p.c.). Wyjątkowość zastosowania instytucji zwolnienia od kosztów sądowych powoduje, że swoją sytuację finansową strona obowiązana jest przedstawić ze szczególną starannością. Sąd przed rozstrzygnięciem wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych winien zbadać jej sytuację materialną, ale czyni to w oparciu o przedłożone dokumenty oraz złożone oświadczenia i w wyniku dokonanych ustaleń stwierdza, czy przedstawiony przez stronę materiał jest wystarczający do uwzględnienia jej wniosku. (tak też Sąd Apelacyjny w Poznaniu w postanowieniu z dnia 11 lipca 2013 r., I ACz 1131/13, LEX nr 1342334). Dokumentami wykazującymi sytuację finansową w przypadku spółki kapitałowej są w szczególności aktualny rachunek zysków i strat, bilans, czy też raporty kasowe. Żadnych z w/w dokumentów pozwany nie dołączył do wniosku. Pomimo wezwania pozwany nie przedłożył również wyciągu z kont i rachunków bankowych spółki za okres 3 miesięcy wstecz oraz raportów kasowych za ten okres (k- 113). Przedstawiona do wniosku dokumentacja w postaci wyciągu z rachunku bankowego (...) Bank (...) SA na dzień 24.10.2014 i 27 .10.2014r, (k- 102) oraz 15 i 16.12.2014r. (k- 124) oraz dokonanego zajęcia w sprawie SR w Tarnobrzegu sygn..akt V GNc 361/14 jest fragmentaryczną dotyczy bowiem w przypadku rachunku bankowego jedynie kilku dni, pozwany zresztą nie wskazał, by był to jedyny jego rachunek bankowy. O sytuacji finansowej w sposób wyczerpujący, a tym samym wystarczający nie można też twierdzić w oparciu o dokonane czynności w zakresie postępowania zabezpieczającego w sprawie SR w Krośnie o sygn. akt V GNc 361/14, skoro z dokumentacji tej nie wynika jaki ostatecznie miało skutek oraz że brak majątku pozwanego wolnego ponad zajęcie, także zważywszy na uiszczanie opłat w równoległe toczących się sprawach z jego udziałem.

Należy zgodzić się z stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż dostępność do sądu wymaga z natury rzeczy posiadania środków finansowych, posiadanie tych środków staje się zatem istotnym składnikiem działalności gospodarczej. Opłaty sądowe stanowią bowiem rodzaj danin publicznych. Zwolnienia od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli (inne podmioty). Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia strony z obowiązku ich ponoszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 2/13, LEX nr 1360377).

Reasumując Sąd Okręgowy zażalenie pozwanego z powołanych wyżej powodów jako bezzasadne - na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. - oddalił, o czym orzekł w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)